

macije o statusu geografije kot šolskega predmeta na posameznih nivojih geografskega izobraževanja – od osnovnega do visokošolskega; o pozitivnih izzivih in nevarnostih, s katerimi se sooča geografija kot znanstvena panoga in izobraževalni predmet; o obstoječih partnerstvih med evropskimi visokošolskimi institucijami; o mednarodnih razvojnih strategijah geografskih institucij in še in še.

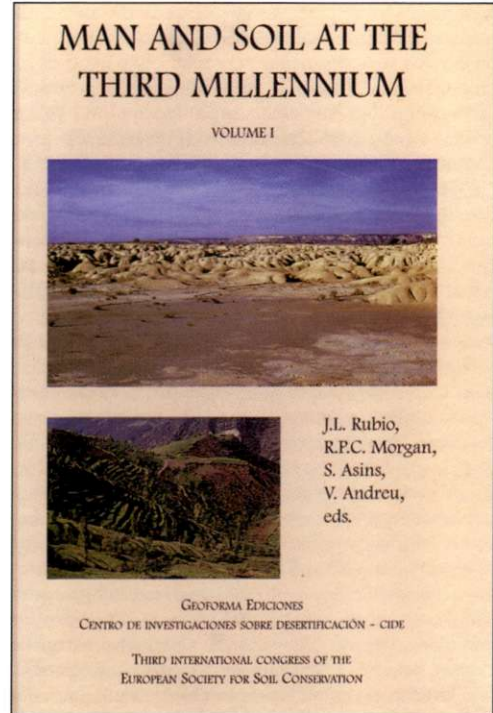
Kot se zmeraj bolj zavedamo, »Evropa« prinaša določene organizacijske in kakovostne izzive tudi raziskovalnemu in izobraževalnemu področju geografije – tako v smislu povečane konkurence med institucijami in posamezniki kot v smislu določenih prilagoditev na učinkovito funkcioniranje v novih političnih, gospodarskih in še kakšnih okvirih. HERODOT je prva vseevropska povezava na področju visokošolske geografije, ki skuša odgovarjati na omenjene izzive. Zeli jasno definirati ter v prihodnosti reševati probleme oziroma promovirati pozitivne vidike, s katerimi se na različnih področjih sooča geografija. HERODOT lahko pomeni pomemben in pozitiven korak v razvoju geografske stroke v Evropi.

MAN AND SOIL AT THE THIRD MILLENNIUM Ana Vovk Korže

Evropsko združenje za varovanje prsti (ESSC – European Society for soil Conservation) je leta 2000 organiziralo mednarodni kongres z naslovom Človek in prsti v tretjem tisočletju. Kongres je potekal v Valenciji v Španiji od 28. marca do 1. aprila v razkošnem Muzeju princa Filipa (Museo de las Ciencias Príncipe Felipe, Ciudad de las Artes y las Ciencias). Po dveh letih je izšel obsežen zbornik v dveh delih z 2223 stranmi. Izdala ga je ESSC v Španiji (Geoforma Ediciones, Centro de Investigaciones sobre Desertificación, Logroño, 2002), njegovi uredniki pa so bili J. L. Rubio, R. P. C. Morgan, S. Asins in V. Andreu.

ESSC štirikrat letno izdaja publikacijo Newsletter in v njej objavlja prispevke o različnih vidikih varovanja prsti. Združenje so ustanovili leta 1988 (člani so tudi iz vrst slovenskih geografov). Prizadeva si posredovati rezultate raziskav o degradaciji, eroziji in varovanju prsti širši javnosti, informirati javnost o pomembnih vprašanih varovanja prsti ter sodelovati z institucijami in osebami, ki se praktično ukvarjajo z varovanjem prsti. Domača stran ESSC je <http://www.zalf.de/essc/esscnew.htm>. Na njej najdemo številne informacije o kongresih in konferencah, ki jih združenje organizira.

Na mednarodnem kongresu Človek in prsti v tretjem tisočletju so bili glavni poudarki na spoznanjih, da so prsti, tako kot voda in zrak, pomemben naravni vir in jih je potrebno z vidika trajnostnega razvoja

varovati, kar je zapisano v vseh evropskih nacionalnih dokumentih.

Vsebinsko so prispevki, ki so objavljeni v dveh zbornikih, združeni v naslednjih deset sklopov:

1. Prsti in znanost
2. Prsti in kroženje vode
3. Povezave med biodiverzitetjo, klimatskimi spremembami in prstmi
4. Tradicionalni sistemi varovanja prsti in vode
5. Indikatorji prsti
6. Funkcije prsti in njihova kvaliteta
7. Procesi dezertifikacije in degradacije prsti
8. Kontaminacija prsti
9. Nove tehnologije in dognanja o prsteh
10. Varovanje prsti.

Vsebinski sklopi se po obsegu prispevkov, ki jih vsebujejo, zelo razlikujejo. Najobsežnejši je 7. vsebinski sklop, kjer najdemo prispevke o dezertifikaciji in degradaciji v širšem mediteranskem območju (države Severne Afrike ter Južne in Srednje Evrope). Večina prispevkov temelji na regionalnih analizah, kjer na primer države oziroma dela države predstavljajo zlasti probleme degradacije prsti. V ospredju so problemi erozije prsti zaradi klimatskih značilnosti ter problemov salinizacije. Zanimivi so tudi metodološki prispevki z modeli o poteku erozije, predstavljene pa so tudi banke podatkov, potrebne za spremljanje in načrtovanje poteka erozije prsti z uporabo GIS tehnologije.

V zborniku Človek in prst v tretjem tisočletju je moč-
 na v ospredju interdisciplinarni pristop. Ekološki vidik
 je prisoten v vseh prispevkih, v večini od njih pa kar
 izstopa. Poglobljene analize se nanašajo na ekonom-
 ski pomen prsti, na njihovo biološko vlogo ter na nji-
 hovo varovanje z vidika trajnostnega razvoja. Za
 geografsko stroko je poznavanje novih dejstev o pr-
 steh pomembno zato, ker se v Sloveniji prsti še vedno
 obravnavajo kot manj pomemben pokrajinski ele-
 ment. To lahko dokažemo tako na področju šolske geo-
 grafije, kjer je prstem namenjenih veliko manj ur kot
 na primer podnebju, kakor tudi na področju znanstve-
 ne geografije, kjer na primer pri študijah ranljivosti oko-
 lja izdelovalci le-teh prsti skoraj ne upoštevajo.
 Prebiranje prispevkov, ki so zbrani v zborniku Človek
 in prsti, pa vendarle kaže, da izkušnje afriških, azi-
 jskih, ameriških in evropskih raziskav poudarjajo po-
 trebo po interdisciplinarni obravnavi prsti. Tu pa ima
 geografska stroka pomembno mesto.

**ZNANSTVENI SEMINAR O KURIKULARNI
 PRENOVI GEOGRAFSKEGA
 IZOBRAŽEVANJA, BANSKÁ BYSTRICA,
 SLOVAŠKA, 9. IN 10. APRIL 2003**
Ana Vovk Korže

Znanstveni seminar o kurikularni prenovi geografskega izobraževanja v Banskí Bystrici na Slovaškem je bil namenjen pretresu visokošolskih programov geografije v evropskih državah. Seminar je organizirala Fakulteta prirodnih ved Univerze Mateja Bela v Banskí Bystrici, in sicer Katedra za geografijo.

Odgovorna organizatorica posveta dr. Katarina Čižmarova je povabila geografe predvsem iz srednje- in vzhodnoevropskih držav. Med cilje seminarja je zapisala, da je temeljno poslanstvo posveta formulirati glavne teze vsebinske usmeritve v geografskem izobraževanju, pregledati predmetnike, predstaviti izsledke znanstveno-raziskovalnega dela na področju poučevanja geografije, izmenjati izkušnje med didaktiki geografije in akademskimi sferami ter razširiti mednarodne in notranje stike med geografskimi oddelki. Osrednja problematika se je nanašala na pristope k standardizaciji geografskega izobraževanja, ki so jih predstavili udeleženci iz povabljenih držav.

V predstavljenih prispevkih, ki bodo v celoti objavljene na CD-ju, so avtorji poudarjali pristope in rezultate sprememb v geografskem izobraževanju. Slovaška, Češka in Romunija so pred dvema letoma začele z uvajanjem standardov v geografskem izobraževanju, ki so poenoteni s standardi zahodnoevropskih držav. Gre za upoštevanje priporočil o vsebinski in metodološki zasnovi poučevanja geografije. Naslovi prispevkov, kot npr. Kurikularna transformacija na Češkem, Novi pristopi pri vsebinski standardizaciji geografskega

izobraževanja in Učenci v kurikularni transformaciji, kažejo na pomembnost prenove učnih programov. Zanimive so bile predstavitve sprememb pri študiju geografije v drugih državah, poleg Slovaške tudi v Romuniji, na Češkem in na Švedskem.

Na posvetu so predstavili tudi rezultate šolskih projektov. Med drugim so preučevali projektno metodo v geografskem izobraževanju. Predstavili so primere za mesti Košice in Nitro. Presenetili so s predstavitvijo uporabe geoinformacijske tehnologije, govorili pa so tudi o medpredmetnih povezavah, o elektronskih učbenikih in o reformi mature na Slovaškem.

V okviru prikaza znanja dijakov na Slovaškem je bila kot zanimivost omenjena Slovenija kot država, o kateri se dijaki na Slovaškem radi učijo in jo dobro poznajo.

Nekako grenko je spoznanje, da prenova geografskega izobraževanja na visokošolski stopnji v Sloveniji poteka zelo počasi in da je šele na začetku.

**ŠTUDIJA RANLIVOSTI OKOLJA
 (METODOLOGIJA IN APLIKACIJA)**
Ana Vovk Korže

V zadnji, 35. številki Geographice Slovenice, ki je izšla pri Založbi ZRC, so v zvezku z naslovom Študija ranljivosti okolja (metodologija in aplikacija) objavljeni rezultati večletnega raziskovalnega dela na področju metodologije študije ranljivosti okolja, kar pomeni velik prispevek k osvetlitvi in javni predstavitvi številnih teoretičnih in praktičnih spoznanj, ki so rezultat večletnega raziskovalnega in strokovnega dela. Avtorji študije (Metka Špes, Dejan Cigale, Barbara Lampič, Karel Natek, Dušan Plut, Aleš Šmrekar) so se, skupaj z več drugimi sodelavci, od leta 1994 ukvarjali z oblikovanjem geografskih kriterijev, ki so relevantni pri oceni ranljivosti okolja za potrebe načrtovanja posegov v prostor. Ob upoštevanju zakonskih določil (Zakon o varstvu okolja iz leta 1993) in Agende 21 so prvi preizkušali teoretično metodologijo tudi v praksi na primerih študij ranljivosti okolja, ki so jih pripravljali za občine Novo mesto, Škofja Loka, Koper ter Ormož, Ljutomer in Ptuj (Spodnje Podravje s Prekijo). Ker je tovrstna problematika zelo široka in kompleksna, je bilo potrebno vselej upoštevati specifičnost obravnavanega območja in na novo definirati relevantne kriterije, ki so jih upoštevali pri določanju ocene skupne ranljivosti okolja in posameznih pokrajinskega sestavin.

V Geographici Slovenici 35/1-2 je objavljena metodologija izdelave študije ranljivosti okolja kakor tudi konkretni rezultati študij na primeru občine Koper (ker je bila ta študija zadnja, torej najnovejša, pri kateri so sodelovali navedeni avtorji) in pokrajinskih tipov v Sloveniji.